

SCENARIUSZ

LEKCJI

Z PODSTAW PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

(PRACA Z UCZNIAMI NIESŁYSZĄCYMI)

mgr Agata Jasińska

nauczyciel podstaw przedsiębiorczości i podstaw ekonomii

Ośrodek Szkolno – Wychowawczy dla Głuchych

ul. Łucka 17/23

00-842 Warszawa

Data opracowania scenariusza: 18.05.2008r.

Klasa: II Liceum Profilowane dla Nieślyszących

Liczba uczniów w klasie: 8 uczniów

Podstawa programowa: Pieniądz i banki – bank centralny, banki komercyjne, poza bankowe usługi finansowe.

Dział programowy: Gospodarka rynkowa.

Temat lekcji: Rola pieniądza w gospodarce rynkowej.

Typ lekcji: tematyczny z zastosowaniem metod aktywizujących.

Ilość lekcji: 1 (45 minut)

Założenie: przed prowadzeniem wyżej wymienionego tematu lekcji uczniowie powinni mieć opanowaną wiedzę na temat mechanizmu rynku, cech gospodarki rynkowej, znać prawo popytu i prawo podaży, wymienić rodzaje rynków, wyróżnić modele struktur rynkowych. Ta lekcja przygotowuje uczniów do poznania wartości pieniądza (aprecjacja, deprecjacja, inflacja), która zostanie omówiona na następnej lekcji.

Kilka słów o specyficznej pracy z uczniami niesłyszącymi:

Konstruując scenariusz lekcji podstaw przedsiębiorczości z uczniami niesłyszącymi i słabosłyszącymi należy bezzwłocznie uwzględnić - oprócz celów dydaktycznych (głównych i operacyjnych) i wychowawczych – **cele rewalidacyjne**. Za cele rewalidacyjne stosowane w lekcji z uczniami niesłyszącymi i słabosłyszącymi uważa się rozwój i kształtowanie mowy artykulacyjnej, doskonalenie odczytywania mowy z ust, ćwiczenia pobudzające resztki słuchowe, kształtowanie i doskonalenie poprawności językowej z uwzględnieniem zasad gramatycznych w formie ustnej, pisanej i w języku migowym. U osoby w rezultacie utraty słuchu w różnym stopniu (częściowo czy całkowicie), w różnym czasie (przed rozwojem mowy, w trakcie rozwoju mowy czy po opanowaniu mowy) pojawiają się następujące zaburzenia różnego stopnia takie, jak językowe (problemy związane z rozwojem języka, agramatyzmem języka ojczystego) czy komunikacyjne (problemy związane z porozumiewaniem się z innymi ludźmi).

Nie należy zapomnieć o uwzględnieniu, jakie **metody surdopedagogiczne**, tzn. metody porozumiewania się z uczniami niesłyszącymi chcemy wykorzystać na lekcji. Mogą być to metody oralne (wyłączne ustne), oralne z daktylografią (alfabetem palcowym), migowe lub kombinowane, tzn. ustno – migowe z zastosowaniem daktylografii (alfabetem palcowym).

Podczas przebiegu każdej lekcji należy systematycznie zwracać uwagę u każdego ucznia na poprawność językową i gramatyczną w wypowiedziach ustnych, pisemnych oraz na poprawność posługiwania się językiem migowym przy wymowie nowych wyrazów, wyrażeń.

Cel główny: doskonalenie rozumienia znaczenia pieniądza w gospodarce.

Cele operacyjne:

a. wiadomości:

Uczeń powinien:

- znać definicję pieniądza oraz jego właściwości i formy,
- znać ogólną historię i rozwój pieniądza,
- wymieniać funkcje pieniądza,
- opisać budowę banknotu,
- posługiwać się pojęciami: banknot, moneta, nominał, barter, kruszce, tezauryzacja, awers i rewers.

b. umiejętności:

Uczeń powinien:

- oceniać rolę i funkcje pieniądza w gospodarce,
- wykazywać ścisłą zależność życia gospodarczego od pieniądza.

Cele wychowawcze:

- podnoszenie u uczniów aktywności podczas przebiegu lekcji,
- wdrażanie uczniów do współpracy w zespole i jednocześnie do rywalizacji podczas pracy z mapą mentalną oraz „burza mózgów” - podawanie własnych pomysłów,
- kształtowanie u uczniów umiejętności prezentacji swojej pracy.

Cele rewalidacyjne:

- doskonalenie u uczniów rozumienia treści wypowiedzianych mową i językiem migowym przez innych kolegów i nauczyciela,
- zwracanie uwagi na prawidłowe wypowiedzianie się w mowie ustnej i w języku migowym oraz na piśmie.

Metody pracy z uczniami:

- a. metody dydaktyczne: - obserwacja, analiza i doświadczenia,
  - metody aktywizujące: mapa mentalna, burza mózgów i portfolio
  - test,
- b. metoda surdopedagogiczna: metoda kombinowana (ustno-migowa).

Formy pracy z uczniami: - indywidualna

- w grupach,
- zespołowa (cała klasa).

Środki pomocnicze: - arkusze papieru i flamastry,

- tablica, magnesy i kreda,
- testy,
- skserowane fragmenty tekstów z pakietów edukacyjnych wydawnictw OPERON, Nowa Era,
- drukowane fragmenty tekstów ze stron internetowych:
  - <http://portalwiedzy.onet.pl/34526,,,pieniadz,haslo.html>
  - <http://pl.wikipedia.org/wiki/Pieni%C4%85dz>
  - www.finance.egospodarka.pl/10365,Pieniadz,1,57,1.html
- drukowane teksty aforyzmów,
- 8 kopert z dowcipami,
- atlas geograficzny,
- tester,
- banknoty i monety w walucie polskiej,
- falsyfikaty banknotów,
- teczka na portfolio.

Tok lekcji:

Fazy zajęć	Zagadnienia	Czynności nauczyciela	Czynności uczniów	Czas realizacji i uwagi
Wprowadzająca	<p>Sprawdzenie listy obecności uczniów i wiedzy zdobytej na poprzednich lekcjach.</p> <p>Zagadka.</p> <p>Wprowadzenie tematu lekcji.</p>	<p>Sprawdza listę obecności. Rozdaje testy.</p> <p>Zadaje pytanie: Gdzie często spotykają się książkę Mieszko I z królem Zygmuntem I Starym?</p> <p>Pokazuje zbiór banknotów i monet polskich o różnych nominałach, karty płatnicze i zadaje pytania: Co to jest? Jaka to waluta? Dlaczego lubimy/potrzebujemy pieniędzy? Informuje uczniów, że dziś będziemy mówić o pieniądzach. Pisze temat na tablicy.</p>	<p>Zgłaszają swoją obecność. Rozwiązują testy.</p> <p>Odpowiadają: w portfelu.</p> <p>Odpowiadają: To są pieniądze, karty płatnicze. Waluta polska – złoty. Wymieniają potrzeby posiadania pieniędzy. Przepisują temat lekcji w notatkach.</p>	<p>10 minut</p> <p>Test nr 1</p>
Realizacyjna	<p>Przygotowania do tworzenia mapy mentalnej.</p> <p>Tworzenie mapy mentalnej.</p>	<p>Objasnia, na czym polega zadanie. Demonstruje zadania – tworzenie elementu mapy mentalnej na temat: definicja pieniądza.</p> <p>Dzieli klasę na cztery grupy i rozdaje fragmenty tekstów nt. pieniądza z pomocami dydaktycznymi oraz arkusze z flamastrami.</p> <p>Wiesza hasło „pieniądz” na tablicy i prosi uczniów o wywieszanie arkuszy z notatkami na tablicy. Poleca każdej grupie zaprezentować swoją pracę i zaleca wykorzystanie pomocy. Pomaga wyjaśniać niezrozumiałe, nowe pojęcia.</p>	<p>Cała klasa tworzy element mapy mentalnej na temat: definicja pieniądza.</p> <p>Każda grupa czyta i analizuje treści tekstu, po czym notuje najważniejsze informacje na dany temat na arkuszu.</p> <p>Wieszają zanotowane arkusze.</p> <p>Uczniowie każdej grupy omawiają poszczególne tematy: - historii i form pieniądza, - funkcji pieniądza w gospodarce, - budowy pieniądza, - właściwości pieniądza, wykorzystując i demonstrując pomoce.</p>	<p>25 minut</p> <p>Podczas pracy uczniów nauczyciel wpisuje temat lekcji do dziennika i sprawdza test nr 1.</p> <p>Pomoc uczniom w trudnych momentach.</p>

Podsumowująca	„Burza mózgów”.	Organizuje „burzę mózgów” zadając pytania: Co zrobiłbyś z wygraną np. 100 tysięcy w multilotka? Wyjaśnia, na czym polega metoda. Ogłasza wynik i zadaje pytanie: dlaczego właśnie ten pomysł uważa się za najlepszy?	Każdy uczeń podaje własny pomysł pisząc na tablicy, po czym odbywa się tajne losowanie najlepszego pomysłu. Wnioskują.	10 minut Wprowadzić metodę, gdy na to pozwoli czas
	Chwila refleksji o pieniądzach.	Rozdaje uczniom 4 aforyzmy.	Uczniowie wybierają, czytają i wnioskują.	
	Ocena pracy uczniów.	Rozdaje uczniom test. Zadaje pytanie utrwalając materiał nt. roli pieniądza w gospodarce i ocenia stopień aktywności każdego ucznia.	Rozwiązują.	Test nr 2
	Zadanie pracy domowej.	Poleca przepisać treść ze zbioru notatek mapy mentalnej do zeszytu. Informuje, że na następnej lekcji będziemy omawiać wartości pieniądza. Rozdaje ćwiczenia do domu i prosi każdą grupę o rozwinięcie swojego tematu poprzez zgromadzenie najciekawszych materiałów z wykorzystaniem nowoczesnej technologii informacyjnej (Internet) tworząc teczkę, tzw. portfolio. Konkurs polega na tym, że każda klasa tworzy portfolio nt. pieniądza, po czym najciekawsze portfolio wybranej klasy zostaje wystawione w miejscu widocznym na terenie szkoły.	Przyjmują polecenia nauczyciela do wiadomości.	Daje przewodniczącemu klasy teczkę.
	Śmieję się z pieniędzy.	Rozdaje uczniom koperty z dowcipami o pieniądzach i proponuje, aby uczniowie na przerwie czytali dowcipy i śmiali się z dowcipów.	Każdy uczeń wybiera kopertę z dowcipem, który ma przeczytać na przerwie. Porządkują swoje stanowisko pracy.	

ZAŁĄCZNIKI DO SCENARIUSZA:

TEST nr 1

Imię i nazwisko:

Klasa:

II. Zaznacz właściwe odpowiedzi:

1. Rynek jest to

- a. informacja o bogactwie obywateli,
- b. podział zasobów,
- c. mechanizm sterujący zachowaniami jej podmiotów (producentów i konsumentów), tj. podejmowaniem decyzji dotyczących wytwarzania, podziału lub konsumpcji dóbr i usług.

2. Konsumentem jest:

- a. sprzedawca,
- b. producent,
- c. klient.

3. Ilość towaru lub usług, którą producenci i usługodawcy oferują w danym czasie po określonej cenie to:

- a. podaź,
- b. cena,
- c. popyt.

4. Ilość towaru, jaką konsumenci są gotowi kupić po danej cenie w określonym czasie to:

- a. podaź,
- b. cena,
- c. popyt.

II. Dopasowuj cechy gospodarki do rodzaju gospodarki:

Gospodarka centralnie planowana	Gospodarka rynkowa

- a) centralnie zarządzanie i planowanie,
- b) uwolniony system cen,
- c) własność prywatna,
- d) państwowa własność środków produkcji,
- e) nakazowo-rozdzielczy charakter systemu,
- f) upolitycznienie gospodarki,
- g) monopol,
- h) konkurencja,
- i) izolacja gospodarki,
- j) wolność rynkowa.

TEST nr 2

Imię i nazwisko:

Klasa:

I. Uszereguj chronologicznie formy pieniądza, zaczynając od najstarszej:

kruszcowy,	elektroniczny,	barterowy,	papierowy,	monetarny
------------	----------------	------------	------------	-----------

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

II. Zaznacz właściwą odpowiedź:

Wymianę towaru za towar nazywamy

- a. barterem,
- b. pieniądzem elektronicznym,
- c. pieniądzem papierowym.

III. Zaznacz właściwą odpowiedź:

Nie jest elektronicznym pieniądzem

- a. banknot,
- b. karta bankomatowa,
- c. karta płatnicza.

IV. Dopasuj:

1. miernik wartości
2. środek płatniczego
3. środek wymiany
4. środek tezauryzacji

Funkcje pieniądza

- a. za pieniądze można kupić spodnie.
- b. wyraża wartość naprawy silnika samochodu.
- c. za pieniądze można opłacić rachunki za telefon.
- d. umożliwia gromadzenie majątku w formie ułatwiającej w przyszłości jego zamianę na konkretne dobra.

V. Uzupełnij tabelkę:

Formy rozliczeń

Rozliczenie gotówkowe	Rozliczenie bezgotówkowe

1. czeki,
2. monety,
3. banknoty,
4. karty płatnicze.

AFORYZMY

Najpierw marnujemy zdrowie, aby dojść do pieniędzy, potem marnujemy pieniądze, aby dojść do zdrowia.

Roberta Lembke

Kiedy mówi się, że pieniądze szczęścia nie dają, z pewnością ma się na myśl pieniądze innych.

Sacha Guitry

Trzeba się dobrze mieć na baczności, aby rozpoznać fałszywą monetę przyjaźni.

Honoriusz Balzac

Pieniądz jest dobry, ale w przemyśle, w portfelu, w banku, w handlu, w ruchu, nie w środku mózgu i serca.

ks. Janusz St. Pasierb

Pieniądze szczęścia nie dają. Dopiero zakupy.

Marilyn Monroe

Czas to pieniądz.

Benjamin Franklin

Pieniądz jest jak każdy inny wirus: przeżarłszy duszę, w której zagościł, odchodzi w poszukiwaniu świeżej krwi.

Carlos Ruíz Zafón Cień wiatru

Dziwne jest, jak wszyscy ukrywamy, że jednym z głównych motorów naszego życia są pieniądze.

Lew Tolstoj

Pieniądz jest bezwonne, ale się ulatnia.

Stanisław Jerzy Lec

Pieniądze ma się po to, aby ich nie mieć.

Tadeusz Kotarbiński

Jeśli chcesz poznać wartość pieniędzy - spróbuj ich trochę od kogoś pożyczyć.

Benjamin Franklin

DOWCIPY

Dowcip I.

Kolega do Jasia:

- Ile razy mam Cię prosić, żebyś mi oddał pożyczone pieniądze?
- A przypomnij sobie, ile razy Cię prosiłem, żebyś mi je pożyczył?

Dowcip II.

- Jak żyłbyś beze mnie? - pyta żona tuląc męża.
- Znacznie taniej - odpowiada mąż.

Dowcip III.

O typowej połowicy

- W moim domu - zwierza się kolega koledze - tylko ja oszczędzam.
- A w moim domu role są podzielone - mówi drugi. - Ja wkładam pieniądze do banku, a żona wyjmuję...

Dowcip IV.

Kolega do kolegi:

- Ty wiesz, wczoraj zauważyłem, że mam w portfelu fałszywą stuzłotówkę!
- I co z nią zrobiłeś?
- Dałem żonie. Ona wszystko potrafi wydać...

Dowcip V.

Powiedzenie mocne w czasach socjalizmu:

Czy się stoi, czy się leży, dwa tysiące się należy.

Dowcip VI.

Rozmowa między zięciami:

- Pożyczyłem swojej teściowej 1000 złotych i od tej pory nie widziałem jej na oczy.
- No, to warto było!!!

Dowcip VII.

- Dlaczego wypłata jest zazwyczaj pod koniec miesiąca?
- Dlatego, żeby starczyło do pierwszego.

Dowcip VIII.

Lekarz do lekarza:

- Mam pacjenta z rozdziwojeniem jaźni.
- I co?
- Obydwaj płacą!

Dowcip IX.

Jaki jest najwyższy szczyt głupoty?

- Wydać ostatnie pieniądze na portfel.

Dowcip X.

Do banku w Szwajcarii wchodzi klient z walizką i ściszym głosem mówi do bankiera:

- Chciałbym wpłacić pieniądze, w tej walizce jest całe cztery miliony euro.

Na to bankier uśmiechnięty:

- Proszę nie ściszać głosu, bieda to żaden wstyd.

BIBLIOGRAFIA:

<http://portalwiedzy.onet.pl/34526,...,pieniaz,haslo.html>

<http://pl.wikipedia.org/wiki/Pieni%C4%85dz>

www.finanse.egospodarka.pl/10365,Pieniadz,1,57,1.html

<http://www.dowcipy24.pl/>

B.Szczepankowski, *Niesłyszący – Głusi – Głuchoniemi. Wyrównywanie szans*, WSiP, Warszawa 1999.

Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej Nr61 poz.:625, Warszawa, dnia 19 czerwca 2001r.

J.Korba, Z.Smutek, *Podstawy przedsiębiorczości*, podręcznik dla liceum ogólnokształcącego, liceum profilowanego i technikum, Wydawnictwo Pedagogiczne OPERON, Gdynia 2006.

Z.Makieła, T.Rachwał, *Podstawy przedsiębiorczości*, podręcznik dla liceum ogólnokształcącego, liceum profilowanego i technikum, kształcenie ogólne w zakresie podstawowym, Wydawnictwo Nowa Era, wydanie piąte, Warszawa 2006.

D.Świerczyńska, *Przysłowia są... na wszystko*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2001.